

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 8

Fylke: *Pøgaland*

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: *Sørland*Emne: *Bæite og Dram*Bygdelag: *Torbygdal*Oppskr. av: *Børne Pøs muis i Fjord*Gard: *Fjelde*(adresse): *78 år gamm.*
pørfeland

G.nr. 44 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Sp. 1 Bæit har vare like mytta her i vår bygd. Dette kjem før ein god del derav, at her høst har vore like stor. Det er høst på boane der var noke skog, og mesteparten av denne har vore bjørk. Undar kene består seg høst av hei og lymghakker. Skogen som vokser på markene (mestendels boane) blei mytta til brøndel sammen med tarr til hus holdet, endel også til salg f. eks. pavneved.

Man brukte høst bjørkeris til laukjer til sauene, men blei der høgdi bjørk vintersdag til orke man gjerne heile bjørkene heim til bineb på drøg også kunne sauene eta så lenge dei ville ha, og der var nok å eta på.

Det var bjørkeris man såg matar man i som at åtfar til sauene. Man kalla det bæit eller ris, det blei høst kalla ris, ordet bæit er ikke brukkt her. Bram, sprig

o. lig. er utgående ord for meq.

Sp. 2 Vår ein henta heim børker med riset på, kjøpte ein dei gjerne på dråg, elles var meiasle mykje brukt i tidligare dagar. Sle bruktes til å kjøra heim lopp fra forvognane i udnarka og på den kunne man lessa på nesten alle slags ting, som einer, lyng, ved og ris og mangt slags anna.

Sleen var et myktig red skap i kornna fram med når man ikke kunne kenna fram med hyllestred skap.

Vå er sleen gået mykje ut av bruk, da han er blitt så mykje meir med viss end der han vore pyr.

Takon spesiell sle til kjøra heim leid på, har ikkje eg sett eller hørt om han vore brukta her.

-+- 3 Det var må helst i jannar og februar når snøen låg på markene og vinteren var på det strengaste, da sågdet et til at den slags for smakte godt.

-+- 4 Her bruktes bare sigd når ein ville knusta av f. eks lyörkeriset. Sigden kallaast for lausigd, den var nokanlunde som ein kornsigd, men den måtte vera lyukkare og solidare enn ein kornsigd

og med lodd anna lag.

Eg har ein slik lausigd som henger ledig hos meg, den er run ulen støttaft, den er arbeidet av mannen fra Vos. Gulleik Hjelle som var buset på Fjelka i Strand, den var rektør for god type.

Eg visar han avrilda på eit ark i naturlig størrelse. Arket følger vedlagt.

-- 5 Her lyå as var det særne (smalen) som fek risel ikke haleka og ikke blanda med røkta anna før

-- 6 Bjørkene med risel blei jamnas liggande på tunet utan end loka.

-- 7 Har aldri høyrt om den skekken her.

Eg leg ned killede av bygda her. Sa av killedeina lagt etter hverandre syner bygda sett frå vest, og et killede syner bygda sett frå aust. Og så eit ark med rids av ein lausigd.

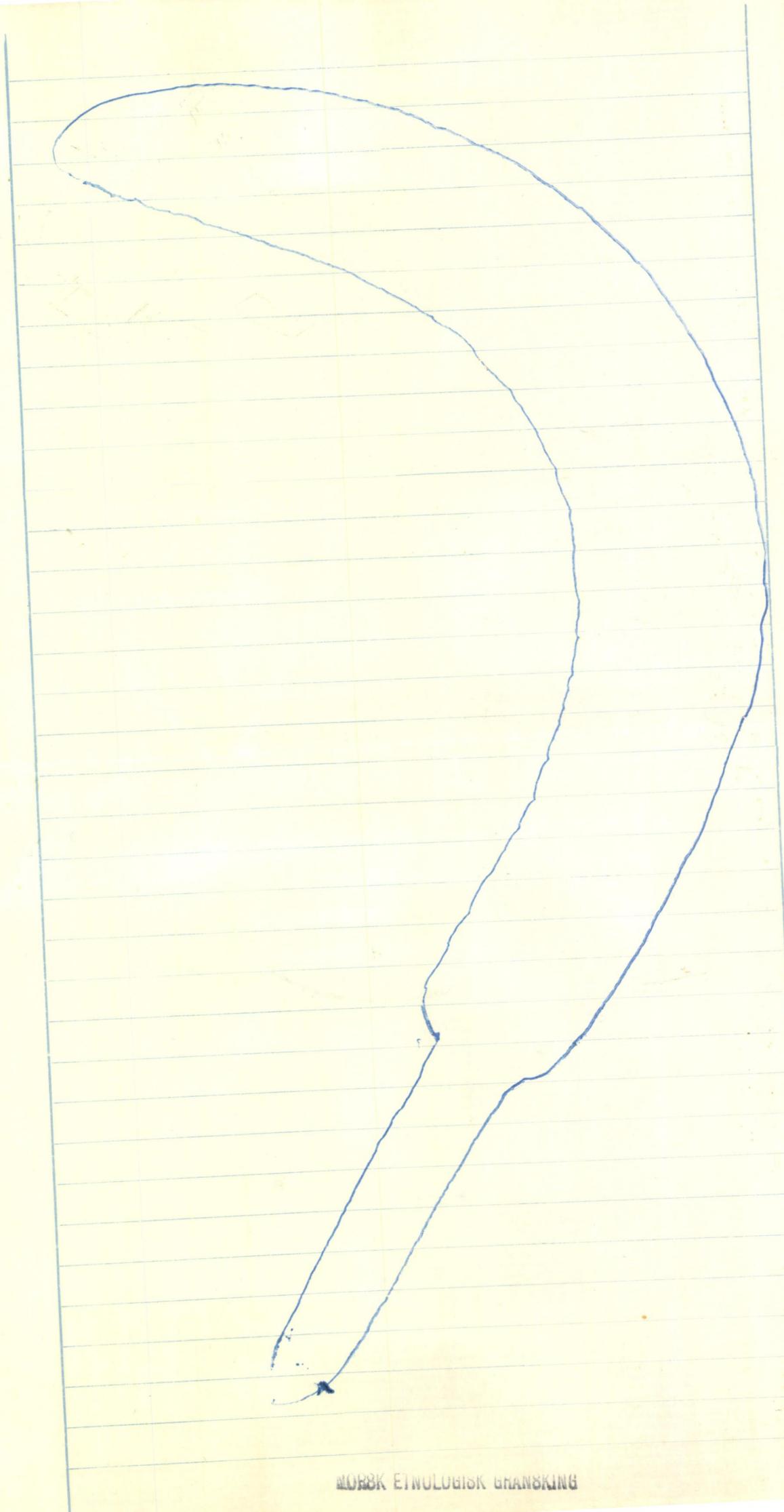
Fjelde i Strand 21/12 - 1953

Pasmus R. Fjelde.

4

6

8531